

III. évf.

3. szám.

rádió és villamosság

Címváltozás

Egyesületünk és szerkesztőségünk új
címe:

Budapest, V., Tátra-u. 15/a.

Új telefonunk: 204-06.

Egyesületünknek szánt pénzküldemények a
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank lipótvárosi
fiókjába (Bp. V., Vilmos csárszár-ut 74.) csekk-
számlaszám 3500,

a „Rádió és Villamosság“-nak szánt pénzkül-
demények a Budapesti Iparbankhoz (IV.,
Eskü-tér 8.) csekkszámlaszám 27.540 kül-
dendők.

LEGOLCSÓBB EURÓPAVEVŐ

límpás,
négypólusu hang-
szóróval egybeépített

ORION-RÁDIÓ

KÉRJEN KÜLÖN ÁRAJÁNLATOT!

GYÁRTJA: MAGYAR WOLFRAMLÁMPA-GYAR, KREMENEZKY JÁNOS R. T.
BUDAPEST, VI., VÁCI-UT 99. — LEVÉLCIM: BUDAPEST, 56.

RÁDIÓ ÉS VILLAMOSSÁG

A RÁDIÓ-VILLAMOSSÁGI KERESKEDŐK ÉS KISIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN HÓ 10-én.

Az Egyesület tagjai díjmentesen kapják

Előfizetési díj egy évre: Pengő 4.—
Külföldre ..... Dollár 1.—

Hirdetési tarifa:

59 $\frac{m}{m}$ széles $\frac{m}{m}$ soronként ... ar. P. —25
Ujdonság beiktatás darabonként ar. P. 5.—

SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG:

Ellenbogen Lajos dr., Kun Ármin dr.
és Marosi Pál

Szerkeszti: BIRÓ KÁROLY.

Csekkszámja a

Budapesti Iparbank r.-t.-nál IV. Eskü-tér 8

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, V. Tatra-utca 15/a.

TELEFON 204—06.

Ne hagyjuk elkobozni készülékeinket

Tagtársaink gyakran panaszkodnak, hogy tulajdonjog fenntartással eladott készülékeiket abban az esetben, amikor a vevő nem fizeti meg a rádióelőfizetési díjat — a rendőrbíróság elkobozza. Az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében ehhez a rendőrbírósnak joga van, ez ellen tehát nem tehetünk semmit, mégis van mód készülékeink visszaszerzésére. E néhány sornak célja kartársaink ily irányú felvilágosítása.

Ily kihágási ügyekben az államrendőrség körzetébe eső városokban a rendőrség, a többi helyeken a szolgabíró ítélet első fokon. Az ítélet a rendőrtörvénytörvényhoz, illetőleg az alispánhoz fellebbezhető meg másodfokon és végső fórum a kereskedelemügyi minisztérium. Ezen tények tudatában van módunk a készülék visszaszerzésére, ha tekintetbe vesszük a minisztériumban kifejtődött jogszokást, mely szerint, ha az elkobzott készülék tulajdonosa időközben Rádióüzembentartási engedélyt szerzett — a kiadott bírság fenntartása mellett — az elkobzott készüléket visszaadják.

Tehát a készüléket vissza lehet szerezni, csak tudniuk kell arról, hogy elkobozták és pedig a harmadfokú ítélet meghozatala előtt.

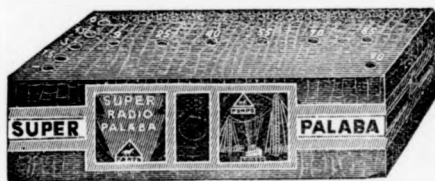
Jogerős ítélet után a készülék nem szerezhető vissza. Vigyáznunk kell arra is, hogy minden ítélet 15 napon belül fellebbezhető csak meg, amennyiben ezen időn belül a fellebbezést nem adják be, az ítélet jogerőre emelkedik és a készülék többé nem szerezhető vissza.

Eljárásunk tehát a következő legyen: amikor egy-egy üzletfelünk csak egy havi részlettel is elmarad, érdeklődjünk, hogy kifizelte-e a rádióelőfizetési díjat. Nem tarthatjuk valószínűnek azt, hogy valaki a készülék részleteit, melyek legkevesebb háromorosát teszik ki az előfizetési díjnak — rendszeresen fizeti és ugyanakkor az előfizetési díj kifizetését megtagadja. Tehát készülékünket csak a nem, vagy rosszul fizetők esetében kell az elkobzástól féltetnünk. Itt pedig a részletek elmaradása jókor figyelmeztet bennünket a veszélyre. A Posta a Rádióüzembentartási engedélyt csak abban az esetben vonja vissza, ha a nem fizető fél két havi előfizetési díjjal maradt hátralékban és akkor további tizennégy nap alatt felszólításra sem pecsételteti le készülékét, vagy nem jelembentartási díj irásba az illetékes postahivatalnak, hogy a készüléket kinek adta át.

Tehát az első részlet elmaradásától legkevesebb három hónap múlva kerülhet sor az elkobzásra. Tehát jökor

figyelhetünk az esetlegesen elkövetkező elkobásra. Amennyiben ez mégis megtörténne és a fél felvilágosításunk után sem hajlandó új Rádióengedélyt szerezni kérjük mi a fél nevére, így elkerüljük az elkobzást, de amennyiben ez mégis megtörténne, módunk van ezt az első, vagy a második fellebbezésnél is megtenni. Tudniuk kell azonban azt is, hogy a készüléket kizárólag annak adják ki, akitől elkobozták, tehát amennyiben a fél rossziszemű velünk szemben, ez az eljárás sem vezet eredményre.

Meg kell itt még említenünk, hogy egyes kartársaink megkísérelték az elkobzott készüléket kiigényelni. Ez ut nem vezet célra, mert a rendelet szerint a készülék elkobozható akkor is, ha az nem annak a tulajdonosa, akitől elkobozták.

Nincs többé gondja anódtelpekre

Forgalomba került a

négyszögletes cellákból készült

super rádió palaba

nagy teljesítményű anódtelep

Kérjen árajánlatot!

PÁLA ELEMGYÁR R.-T.
BUDAPEST, V. VÁCI-UT 66.

Javaslatok a zavaraszűrésre

Irtta: **Weinstock Ferenc**

A rádióelőfizetők számának megcsappanása és a rádióüzlet teljes leállása már a vezetőtörumon levőket is aggasztja és érzik, hogy tenni kell valamit, hogy ez az esőrvadó lendencia tovább ne folytatódjon.

Két út kínálkozik az előfizetők számának növelésére, ami természetesen a rádiószakma újraéledését is jelentené t. i. a *nagyvaló mennél hamarabb üzembehelyezése és az intézményes zavaraszűrés megteremtése.*

A nagyadó megindítását a Studio környéken sokkal többet várnak mint, amennyit az tényleg be fog vártani. Pillanatnyilag a helyzet az, hogy a nagyadó építésének hírére nagyon sokan elhalasztották a rádió bevezetését, félve, hogy az új adótól a külföldi állomások vétele lehetetlen lesz és így *egyelőre csak rontott a szakma helyzetén.* De ha még igen rövid időn belül fel is épül, nagyon kevesre becsülöm az előfizetők számának növekedését. *A pestiek most is jól hallják Bpestet,* sőt sokan szeretnék, ha még ilyen erős se lenne az adás, tehát legfeljebb arra lehet számítani, hogy a vidéken fog a detektoros gépek száma megnövekedni, ami, éppen a vidéki gazdák mostani kétségbeesztő helyzetében (ő rólluk van szó), legalább is valószínűtlen.

Ma mint vedőre, csak a városi lakosságra számíthatunk, akiknek a legfőbb kívánsága a *receség mentes külföldi vétel.* Mindnyájan meg vagyunk győződve arról, hogy csak a zavaraszűrés intézményes megoldása volna az, amely a rádiószakmát újra lendületbe hozná. Mert van még egy csomó ember, aki képes lenne rádiót venni, de érzékeny és ideges és nem bírja hallgatni a külföldi vételeit zavaró recsegést és ropogást. *Gondoljunk csak arra, hogy milyen gyilkoló pillantást kapunk, ha egy koncerten, az előadás alatt egy cukorkás zacskót ropogtatunk...*

Csak mosolyognunk kell azon az egyik szaklapban megjelent, hivatalos forrásból eredő felvilágosításon, hogy tavaly mindössze 1000 panasz futott be a zavarokról és vidéken egész jelentéktelen a zavar. Ez a felvilágosítás csak olyanoktól származhatik, akik a rádiópiac helyzetével, a közönség kívánságával abszolút nincsenek tisztában. Kérdezzék meg csak a cégek »bemutató embereit, hogy miért nem tudnak egy olyan félnek eladni gépet, akiknek még nem volt rádiójuk. Csak a recsegések miatt nincs ulti, — fogják mondani.

Hogy mi a közönség kívánsága azt jobban lehet megállapítani a *lître nem jött üzletekből,* mint abból, hogy hányan irtak vagy nem irtak. A posta, ha már kiszállt is a tett helyre, csak *receptet ad, de orvosságot nem* és ha arról készülne egy statisztika, hogy a »javallott« szűrőberendezésből hányat szereltek fel ténylegesen, akkor tűnne ki, hogy tulajdonképpen, milyen kis effektív eredménnyel dolgozik a »zavarnegszüntető szervezet«, dacára az igazán elsőrangú technikai felkészültségnek és az egyes urak minden jóakarátának.

A zavaraszűrés technikai része nagyjában tisztázott.

1. Semmi remény arra, hogy olyan vevőgépet kínáljanak, amely a zavaró hullámra ne reagáljon és így a probléma ezen az uton nem fog megoldódni. A zavarok csökkentése sokszor elérhető ugyan árnyékolás és kompenzáció különleges antennaberendezésekkel, de ezeknek az ára körülbelül a vevőgép árszínvonalán mozog. A legzavardagabb és a legbiztosabb módszer a zavart a keletkezés helyén megszüntetni és nyugodtan mondhatjuk, hogy a zavarok 99%-a egész kis költséggel megszüntelhető. Ha vannak is egyes zavarforrások, amelyeknek lefojtása igen nagy költséggel járna, de ezek száma igen csekély és legfeljebb arról van szó, hogy ezeknek a helyeknek a környékén a zavar a mostani marad, de emiatt azt mondani, hogy a zavaraszűréshez nem lehet hozzákezdeni még sem lehet.

2. Ha egy zavarógépre a fojtóberendezést felszerelik, úgy ebből a zavarógép tulajdonosának semmi néven nevezendő kára nem származik. Sőt a gép élettartamára általában előnyös hatással van. Itt megint egy *szélső éges* esetet szoktak felhozni, hogy egész nagy gépeknél bizonyos fogyasztást idéz elő a fojtóberendezés, de elfelejtik azt, hogy olyan kevés van ebből a városban, hogy erről beszélni sem volna szabad.

Nem is erről van szó, hanem arról, hogy ki fizesse a költségeket. Már ásitásig irtak, anketoztak ezekről a

dolgozokról, teljesen eredménytelenül. Különböző tervek merültek fel, amelyek egy része az előfizetési díjak felemelésével vélték megoldani a dolgot, ami a mai »adóemelésk« elleni hangulatban teljesen keresztülvihetetlen. Mások viszont a mai előfizetési díjak bizonyos százalékának a zavaraszűrésre való fordításával akarják a kérdést megoldani. Ez ellen a terv ellen az illetékesek kézzel-lábbal kapálózhatnak. Felvetődött, hogy a zavarógépek tulajdonosai vagy talán a rádióipar és kereskedelem fizesse a költségeket. Rendkívül sok nehézség lépett fel minden megoldással szemben a tárgyalások folyamán és ami természetes is, mindegyik érdekeltég a másikkra akarta tolni a fizetést terhet és nem sikerült egy olyan tervet felvetni, mely ötlelesen megoldható volna, hogy a közönséggel »fájdalommentesen« tizettesse meg a zavarelhárítás körüli költségeket, mert hogy végeredményben ugyanis csak a közönség fogja megfizetni, az bizonyos, még akkor is, ha talán látszólag pillanatnyilag a posta, vagy mások is vállalnák a terheket.

A szokásos meddő kritikáigatást elkerülendő, a következő pár ötlettel vagyok hátor előállni, ami még a mai nehéz viszonyok között is keresztülvihető és az előfizetők számának biztos növekedésével járna.

1. Minden új rádióelőfizető belépésekor a házában levő összes zavaró gépeket a megfelelő fojtóberendezéssel ingyen felszerelik.

Ezt harsognia kell az újságoknak állandóan, mert ennél jobb rádiópropaganda nincs! A régi előfizetők rábeszéljük majd a szomszédokat, hogy vezessék be a rádiót, hogy a zavaroktól minél hamarabb megszabaduljanak!

Ebben az esetben a költségeket a 2.40 gazdáinak kell vállalniuk, amit valószínűleg szívesen meg is tesznek, mert ennél jobb üzlet igazán nem kell. Egy ház zavarainak megszüntetése átlag 20 pengőbe kerül és mivel az előfizetők számának növekedése semmiféle új reszitóbbletet nem jelentene, a teljes befolyó összeg a berendezés

Megjelent
ujtypusu **Stentor Dynamic**
dynamikus hangszórónk

Stabil felfüggesztés. Torzítás és zizegés kizárva.

Gyártja: **MIKROFARAD** Rádiótechnikai és Villamossági gyár

Budapest, VI. Berli-ni-ter 3. Telefon: 212-81.

Ismét az exponenciális csövekről

Az idei szezon új típusú készülékei közül azok, amelyek lezártabb hálózati körrel épültek, kivétel nélkül exponenciális (változó erősítésű, selectoda, variable, mü stb.) csövel vannak felszerelve.

Gyakran előfordul, hogy vevőknek érdeklődnek ennek az új csőnek a szerepe iránt és nem tudunk kellő felvilágosítást adni. Megkíséreljük az alábbiakban oly módon ismertetni a változó erősítésű csövek szerepét, amely nem lesz ugyan egészen pontos (elbuzgósító matematikai fejtegetésekre nem szükségesünk), de annyira megvilágítja a cső szerepét, hogy a kevés rádiótechnikai ismeretűl rendelkező laikus meg fogja érteni.

Az exponenciális csövek alantulajdonsága az, hogy karakterisztikája, ellentétben a többi csövével, nem egyenes, hanem görbe vonal. Az ilyen görbe karakterisztikájú csöveknek az a fő sajátosságuk, hogy a karakterisztika minden pontján más és más a meredekségük, amellyel együtt jár az is, hogy erősítési tényezőjük változik. Ennek következtében a cső erősítése attól függ, hogy a karakterisztika melyik pontján dolgozunk, vagyis hogy mily előfeszültséget adunk a csőnek.

Az erősítési tényező változtatása szempontjából minden olyan görbe karakterisztika megfelelő, mely a vízszintesből kiindulva lassu átmenetben megy át a függőlegesbe.

A cső áthatása és ezzel együtt a meredeksége egyrészt a rácsmenetek sűrűségétől, másrészt a cső rácának és emittáló rétegének egymástól való távolságától függ. Görbe karakterisztikát tehát oly módon érhetünk el, hogy a cső rácának meneteit egy tekercselik, hogy az egyes meneteknek

egymástól való távolságát folytonosan változtatják, vagy pedig tölsér alakúra tekercselik, minek következtében minden egyes menetnek más és más a távolsága az emittáló rétegtől.

Az erősítési tényező, tehát a hang-erő változtatása szempontjából, bármilyen görbe karakterisztika megfelelő, amely az a fenntebb leírt követelményeknek megfelel.

Van azonban a régi típusú, nagyobb készülékeknek egy kellemetlen tulajdonságuk: az u. n. keresztmoduláció. Keresztmodulációnak nevezük azt a jelenséget, amikor egy selektív készülékben a helyi, vagy egy közeli adó minden állomással egyidejűleg jelentkezik, de csak akkor, ha egy állomásra ráhangolunk, két állomás között nem.

Az exponenciális cső jelentőségét csak úgy ismerhetjük meg, ha ismerjük a keresztmoduláció keletkezésének módját.

Az anodegyenirányításból indulunk ki. Az egyenirányításnak ez a módja akkor jön létre, amikor az előfeszültség kellő megválasztásával munkapontul a karakterisztika alsó kőnvökét választjuk. A kőnvökben ugyanis oly erős a görbület, hogy amíg az anódot ért rezgések egyik oldala a karakterisztika meredek részére, másik oldala már a vízszintes részre esik. A rezgések egyik oldalát tehát a cső felerősíti, a másikat pedig levágja.

A normális csövek karakterisztikája elméletben egyenes vonal, a gyakorlatban azonban az egyenesen mindig egyenletlenségek vannak. Ha már most a rádiófrekvenciára ösi cső karakterisztikájának oly pontján dolgozunk, ahol kis görbület van, akkor a rácásra érkezett rezgések egyenirányítódnak.

Mit jelent az egyenirányítás? Az alaprezgés elválasztása az általa hozott modulációtól. Az alaprezgés demodulációja.

Az első cső anódláma — egyetlen hangozó kör nem szelektálhatja eléggé a különböző állomások közeli hullámhosszu rezgéseit — több állomás kisugárzásait viszi magával és adja át a következő fázisra s ez ösi csőnek, mely a további selektációt elvégzi. Ha már most az első cső az erős helyi adó rezgéseit egyenirányítja, ennek anódlárában a behangozott adóállomás rádiófrekvenciáin, valamint a helyi adó hangfrekvenciarezgéseit folvna. E két rezgésnem összevevődik, vagyis a helyi adó átmodulálja a távoli adó rezgéseit. Az így átmodulált rezgéseket akárhány hangozó körön visszük is át a helyi adó modulációs rezgéseit nem tudjuk többé lefárasztani róla.

Ez a jelenség minden görbe karakterisztikájú cső ösi többletkevesebb előfordul csak a parabolikus karakterisztikájú csőknél nem. Ennek következtében parabolikus karakterisztikájú csöveket kellene érnien, mivel ennél a keletkezés keresztmoduláció nem fordulhat elő. Mégis a csőtechnikusok egyéb kiváló tulajdonságai miatt az exponenciális görbevonajú csőkarakterisztikát választották, mivel ennél az átmodulálás ugyan meg van, de ez olyan kis mértékű, hogy füllel nem érezhető.

Az exponenciális cső tehát egyenletes, torzításmentes erősítés-egyenlét engem lesz, emelülis cső, mely alkalmas automatikus fading kiegyenlítésre és emellett a keresztmoduláció kellemetlen jelenségét nem hozza létre. **B. K.**

amortizációjára fordítható, így egy éven belül amortizálódik a befektetés és van egy örökös adófizetőnk.

2. Minden olyan házbán, ahol nincs új előfizető, de az előfizetők többsége a zavar megszüntetésének költségeit vállalni akarja, ott a fizetni nem hajlandókra a költségek rájuk ös részét, mint közterhet kiválasztják. Nem kell megjedni! Csak egy pár pengőről van szó és ennek a kivételre éppen olyan igazságos, mint a kény-szerezegkedésnél, ahol a kisebbégek, akár akarja, akár nem, bele kell nyugodnia, hogy többet mint a kvóta, nem kap, senki sem juthat előnyök-höz a mások rovására. A helyzet ma ugyanis az, hogy sokan már nem is sajnálják azt a pár pengőt, amivel

pl. egy liftmotor lebontásának kell, de azért nem csináltatják meg egyedül, mert így mások ingyen hozzájuthatnának a zavartalan vételhez. Ezzel az intézkedéssel az orvhallgatós is előkerülne, mert senki sem tűné, hogy a másik ne fizessen, ha ő fizet.

Ez nem egy adó féle valami. Ha nem akarják az előfizetők egy bizonyos épületben úgy ne csinálják, de ha már csinálják, úgy járuljon mindenki hozzá!

A fele költséget ebben az esetben vállalnia kellene mindazoknak, akik a rádióból valami hasznot hoznak, vagy a zavart előidézik. Tehát a fele költséget viselné a Stúdió, a posta, a zavartólön tulajdonosa, a rádióipar és kereskedelem stb.

3. *Rendeletilag szabályozni, hogy mindenki tünni tartozék, hogy a zavaró gének a főtöberendezést felszerelhetők.*

4. *Rendeletilag szabályozni, hogy a jövőben csak olyan gépek kerülhetnek a forgalomba, melyek a rádiózást nem zavarják.*

Ezek volnának az irányelvek, amelyre azután egy ankétot kellene összeírní és éppen úgy mint a pápa választáson, addig ki nem engedni őket míg eredményre nem jutottak és a felszálló füst fogja jelezni, hogy végre nemcsak ígérnek, hanem már meg is kezdik azt a munkát, mely a családok ezreinek újra kenyeret, a postának és a Stúdióknak pedig busás jövedelmet ad.

Gyáraink készülnek a jövő szezonra

Az 1932/33-as szezon vége felé járunk. Most már megállapítjuk végérvényesen az elért, illetőleg az el nem ért eredményeket.

A folyó szezon forgalma, ha csak a gyári rádióbeszélőket vesszük tekintetbe kb. az elmúlt évi forgalomnak 50%-ára tehető. Ez a katasztrofális csökkenés több okra vezethető vissza. Az okok közül legfontosabb, mert sem saját magunk, sem állami támogatás nem segítette rajta: a gazdasági válság kimélyülése. A másik és már több ízben megemlégtelt ok: a nagy adó üzembehelyezésének közeledése és különösen a közönség ily irányú megijesztése. Mi, ha máshonnan nem, ide lezalább a Postaküldési Állomás vizsgálataiból tudjuk, hogy az új adó üzembehelyezése szakmánkban semmiféle zavart sem fog okozni, de a fogyasztók a lapok közlései alapján azt hiszik, hogy ma nem érdemes vásárolniuk.

Az utolsó tíz évben nemcsak nekünk, kereskedőknek, hanem a készülő gyáraknak is nagy vesztesége okozott. Ha egyik-másik gyár talán nem is fizetett rá az idei szezonra, de — és ezt teljes biztonsággal állíthatjuk — egyikük sem keresett. Ennek következtében kereskedők között az a hír terejt el, hogy vezető gyárainknak elment a kedvük rádiókészülékek épitéséről. Mi — e híreszteléseknek nem ártván hitelt adni, — a legilletékesebb helyekre — gyáraink vezetőihez fordultunk információrért. Gyáraink vezetői készséggel adtak a Rádió és Villamosság szerkesztőjének felvilágosítást és felhatalmazták nyilatkozataik nyilvánosságra hozatalával.

*

A Siemens konzern új vezetője Gross Gerhard igazgató kijelentette előttünk, hogy őt nem azért küldték Budapestre, hogy itt az üzemet, mely

oly szépen indult meg ezelőtt két évvel, megszüntesse, hanem hogy azt, harminc éves műszaki és kereskedelmi tapasztalatait felhasználva, a hazai viszonyokhoz képest a legszelvényesebben kifejlessze. Minden erejével azon lesz, hogy a speciális magyar viszonyoknak megfelelő készületeket hozzon piacra és azokat kereskedőink útján a fogyasztókhoz eljuttassa. Biztosítja bizományosait arról, hogy mindenben, ami tőle telik, segítségükre lesz.

*

Wohl Hugó, a Magyar Wolfram igazgatója röviden és nagy önbizalom eláruló módon nyilatkozott: »Orion egy fiatal, még mindig erős fejlődésben lévő vállalat, rugalmas, »schlagfertig«, mindig és mindenre kellő módon felkészül, nem hagyja magát a rossz viszonyoktól legyűrni.«

*

Leitner Nándor, a Standard igazgatója a következőket mondotta: »Meg vagyok győződve arról, hogy az idei szezon győngye forgalma kivételes jelenség, gyáram hisz abban, hogy az elkövetkezendő szezonban beföldön is lényegesen jobb eredményeket fogunk elérni és erre teljes erővel felkészülünk.«

*

Philips az idén egész új eladási szisztémát vezetett be, — mondotta Schuk István, a Philips-Vatec fiatal igazgatója — mely annyira bevált, hogy ennek alapján az elkövetkezendő szezonban nagyszabású készületekprogram kifejlesztését határozta el. Készületeit eddig még Magyarországon nem ismert teljesen új rendszerű csövekkel látja el. Meg van győződve arról, hogy a jövő év folyamán új gyártmányai elsőrangú minőségű folytán ugyanolyan vezető szerepet

fog elfoglalni a rádiópiacra, mint azelőtt.

*

Telefonérdeklődésünkre *Neuh Id* Kornél, a Telesongvári vezérigazgatója biztosított bennünket, hogy teljes mértékben felkészülnek a jövő szezonra.

A rádióelőfizetők száma.

Kartársaink részben saját tapasztalataik, részben közléseink alapján jól tudják, hogy a rádióelőfizetők száma az elmúlt év tavasza óta csökken.

Örömmel regisztráljuk, hogy ezt a csökkenést november havában némi emelkedés váltotta fel, mely főleg az erősödő tendenciát mutatott február 1-ig.

Biztosra vesszük, ámbár biteles adatok még nem állanak rendelkezésünkre, hogy az új cső fogyasztási adó következtében a további emelkedés megszűnt, sőt új visszacsúszásra van kilátásunk.

Az utolsó négy hónap adatai:

Előfizetők száma	Emelkedés	Bpsten	Emelkedés
nov. 1. 319.449	807	112.664	590
dec. 2. 320.095	646	112.901	237
jan. 1. 321.976	1881	113.360	359
febr. 1. 325.099	3113	114.653	1293

A január havi erősebb szaporulat minden valószínűség szerinti a legújabb rendűt következő hónap, melynek értelmében a hó második felében bejelentett új előfizetők csak a következő hónapban tartoznak előfizetési díjat fizetni. A legnagyobb forgalom december havában volt: a bemutatások eltarthatnak 3—5 napig, így a végleges üzletkötések és a bejelentések zöme december második felében esett.

Ha a négy hónap adatait figyelemmel átnézzük, azt tapasztaljuk, hogy a rádiózás vidéken igen lassan terjed. A főváros kb. 220.000 háztartásából 114.653 rádióelőfizető, tehát több, mint 50%.

A fővárost kivéve az ország területén lakó kb. 1,9 millió családból csak 210.446 tart üzemet rádiót, tehát a lakosság 11%-a. Mindezzel a szaporodás az eddigi előfizetők számához arányitva vidéken és Budapest közel egyenlő arányú. Vidéken a szaporodás a november 1-i létsámhoz viszonyítva 1,8%, míg Budapestén 1,7%.

Vidéki kereskedőknek nagyobb agilitást kellene fejtenők.

Autó accumulatorok
Autó villamos berendezések
Autó dinamók, önindítók és mágnesek
„ION” accumulator és gépüzem

BUDAPEST, VI. KER. Ó-UTCA 46. SZ.
 Telefon: 18-0-11.

Magyar Norris Művek,

BUDAPEST, VI. Ó-UTCA 14. TELEFON: 170-35.
 Gyártja a legmodernebbül felszerelt üzemenben az összes rádióalkatrészeket

Fém- és bakelit tömegcikkék gyártását vállalja. — Nagy választék rádió és elektromos cikkekben.

Több agilitást

Tele vagyunk panasszal. Az üzlet nem megy, naphosszat tétlenül állunk, egy lélek sem keres fel, még a rezisit sem tudjuk megkeresni.

Panaszkodunk és tétlenül várjuk a vevőt, a megrendelőt. Pelig panaszból és várásból nem fogunk megélni. Több agilitást! Ha a vevő nem keres fel bennünket, keressük fel mi a vevőt. Ha a közönség nem tudja mire van szüksége, mondjuk meg mi neki. Ha nincs szüksége semmire, ébresztjük fel a szükségérzetét és azonnal lesz szüksége valamire.

A közönségnek nincs pénze . . . hiába van meg a szükségérzete, nem képes azt kielégíteni. Ez a megállapítás mindig igaz volt. A nagyközönség szükségérzete mindig nagyobb, mint anyagi ereje annak kielégítésére. És ha ez igaz volt mindig, még inkább igaz ma, mi a redukált fizetések és a munkanélküliségek közepette. A közönség nem tudja összes szükségleteit kielégíteni, de egyeseket mégis kielégít, kielégít minden áron, mert kénytelen azokat kielégíteni. Csak az a kérdés, az életfenntartás eszközeit nem tekintve, melyik szükségérzet nagyobb.

A jó kereskedő, az ügyes iparos igyekszik és sikerrel irtékszik kimutatni, hogy az ő áruja, az ő munkája fontosabb szükségletet elégít ki, mint egy másik. Nézzünk csak példákat.

Egy szabó petróleumlámpa világítást dolgozik, mert... *nincs pénz* vezeték beszerzésére, pedig az óra helyig a háttulajdonos már megcsináltatta a csatlakozást. Csak fel kell világosítanunk, hogy a rossz világítás mellett kevesebbet produkál, tönkretesz a zeveit, néhány év múlva munkaképtelen lesz... és elforgja teremteti azt a pénzt — ami nincs.

Egy kereskedő rosszul világítja meg kirakatát, üzlethelyiségét, mert *nincs pénze*... Bizonyítsuk csak be neki, hogy jobb világítás mellett jobban fog menni az üzlete... Akkor *lesz pénze*.

Egy kis korcsma rosszul megy, bizonyítsuk be, hogy a jó rádió, a jó gramofonzena felélelheti az üzletmenetet, *lesz pénz* rádióra és *lesz pénz* gramofonlemezre.

Lesz pénz, de honnan lesz, ha nincs. Senkisé nem tudja összes szükségleteit kielégíteni, kénytelen egyiket másikat kielégítetlenül hagyni, azt a szükségletét elégíti ki mindenki, amelyik erősebben jelentkezik. Sokszor elsőrendű szükségletet sem elégít ki valaki, mert azt elnyomja egy erősebben jelentkező, de másodrendű szükséglet. Hány

dohányos embert ismerünk, aki inkább éhezik, de a dohány élvezetéről nem mond le.

Arra a kevés pénzre, amely egy-egy család rendelkezésére áll, nagyon sokan reflektálnak. Minden foglalkozási ágának van vevőre, megrendelőre szüksége. Minden fogyasztó a rendelkezésre álló pénzüsszeget számtalan felé tudná felhasználni. Hány család tanakodik azon pl., hogy az asszonynak vegyenek-e új ruhát, vagy egy új csillárt szereltesenek-e fel. A kereskedő ügyességén és ügyetlenségén mulik legtöbbször, hogy mily irányban történik a döntés.

Az élet harc, és ebben a harcban azok maradnak felül, akik több ügyességet, ötletességet, élelmességet, akaratot tudnak fölmutatni.

Jön a fázisadó

Elkészült a fázisadó előadói tervezete, melyet a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara hozzászólás céljából Egyesületünknek megküldött. A tervezet megtárgyalása után Egyesületünk ismételen ki fogja fejteni a fázisadótervezet elleni kifogásait.

A fázisadót az eddigi szokásoknak megfelelően az egyes vámtételek szerinti áru kategóriák alapján óhajlják kivetni. A tervezet szerint:

porcellán szigetelési anyagok fázisadója, szerelés nélkül 7%,
ólommal burkolt kábelek- és huzaloké 3%,
más burkolattal 10%,
csillárok fémalkatrészei 4%,
elektroncsövek- és izzólámpáké 7%,
házcsevegő és nagyothalló készülékeké 7%,
Bergmannsöve 10%,
kapcsolótábla és elektromos szerelési cikkeké 250 grammal nagyobb súlyban 3%, 250 grammal kisebb súlyban 5%,
akkumulátorok- és lemezeké 4%,
gramfonok és gramfonlemezek adója 7%.

A megadott fázisadókulcsok a belső földön előállított árukat vonatkoznak. A külföldről behozott áruk fázisadóját az elvámolásnál kell lefizetni, forgalmi adója 4%-kal magasabb.

A fázisadó részletes ismertetésével a rendelet végleges szövegének megalkotása után foglalkozunk.

A centrálék szerelése

A villanyserelő iparnak régi panasza, hogy az elkromos centrálék sokszor a tisztességtelen versenybe ütőköz módon is versenyt támasztanak a kisiparnak. Ez a régóta vajudó ügy, amely látszik, nyugvópontra jut igen rövid idő alatt.

A kereskedelemügyi minisztériumban most van előkészítés alatt egy oly irányú rendelet, mely a centrálék eltöltés szerelési munkálatoktól, kivéve azokat, amelyek az új ipartörvény életbelépte előtt szerelték meg a villanyserelői iparigazolványt.

Mint értesülünk a rendelet ügyében az elvi döntés már megtörtént, amit bizonyít az is, hogy az esztergomi kartársak panaszára a minisztérium, mint harmadfokú iparhatóság a Hungária Villamossági Rt.-t eltöltő a villanyserelő munkálatok elvállalásától.

Morvai Miklós,

a Magyar Wolfram kereskedelmi igazgatója több, mint tizenöt évi működése után megvált cégétől. Mint értesülünk megváltásának oka az, hogy önállósítani akarja magát.

Cm b'okkok 20—50.000-ig
15000 V-ra vizsgálva
4 polusu hangszóró szerkezetek.
Többsarku átkapcsolók.
Sántha Testvérek, VIII. Uisy imre-u. 7.
Telefon 37-3-94.

MÜLLER LÁSZLÓ
akkumulátor és elektrotechn. vállalat
Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 6. *Z.

KOLLER bronzcsillárgyár Telefon: Budapest, Dobozi-u. 15. J. 31-3-37

1932. évi új modellek. — Tömegcikkék. — Nikkelezések. Bémunka. Használt csillárok átalakítása, felújítása az összes galván színekben, ezüst, arany vagy bármely „Duco” festékdíszítéssel.

A Rawag csinál propagandát

Üzletlenség nálunk és üzletlenség a szomszéd Ausztriában. Mi tanácsozunk, odaát cselekszenek. A Rawag, hogy az osztrák közönségnek a nagyadótól való féltését eloszlassa, a Messepalastban december 15-én igen csekély belépődíj mellett propaganda kiállítást nyitott meg. A kiállítás keretében bemutatja a rádió fejlődéséről kezdő leírás és a bisambergi nagy adó modelljét. A kiállítás egy hónapig marad nyitva.

A kiállításon a Rawag, az osztrák posta, a wien-i tűzvédelem, mely rádióval jól fel van szerelve, a rendőrség és a katonaság részt vesz. Kiállítottak még azok a gyárak, amelyek bármennyű anyagot szállítottak a bisambergi adóhoz. Így a közönség kiállítva látja a bisambergi adó teljes modelljét, valamint azok egyes részeit természetes nagyságban és azok gyártási folyamatát.

A Rawag kiállított még a gyermek játszóórát alatt hallgatói által készített munkákat, statisztikai adatokat, a jelenlegi és az épülő adóállomás meglévő, illetőleg várható frekvenciáinak görbéit, áttekinthetően, oly módon, hogy a közönség megnyugtatóára alkalmas legyen. Wien a kiállított térkép három részre osztja. Az első részben, mely a bisambergi adó körzetében közelében van (hat km. a város szélétől), külföldi vételre csak nagy, több fokozatu rádiófrekvenciákkal lehet bírni, vagy szuper készülékekkel lehetséges. A másik részben, mely a város zömét beleértve a belvárost, foglalja magában, már közép nagyságú, jól megépített három-négycsöves készülékek is alkalmasak lesznek külföldi vételre. Míg a harmadik rész, melynek körébe a mai Rosenhügel környéke tartozik, a vételi viszonyok jobbak lesznek, mint amilyen ma. A kiállítás területén nap-nap után előadásokat rendeznek, melyek keretében az új adóállomást és annak várható hatását ismertetik.

Mint értesülünk a Rawagnak nagy sikere van a kiállítással. A kiállítás

területe napról-napra zsúfolva van és a közönség a kiállítás megnyitását követő napokban már, a kácsi sonyi vásárlást megelőzve megkezdte vásárlását. A napilapok, melyek, mint nálunk előzőleg rémhíreket terjesztettek a nagyadóról, a kiállítás megnyitása után, az ott látottak alapján, megnyugtatták a közönséget és igyekeztek nem hiábavaló. A wien-i közönség féltése a nagyadótól eloszlott, nincsenek bizonytalan ágakban, ismerik az elkövetkezendőket.

Hisszük, hogy a Studio okulva az osztrák példán, a nyár végén rendezendő kiállításunkon hasonló módon részt fog venni és hiszük a magyar közönséget épen úgy sikerül megnyugtattunk, mint a Rawagnak sikerült.

Az Edison accumulatorok gyártása

A közeli napokban helyettesítjük a svéd Nife-gyár budapesti üzemét, melynek vezetője elnökünk, Márton Pál. Kérésünkre Márton Pál elnök szívesen végig kalauzolt bennünket az új gyárban. A vas-nikkel accumulatorok gyártása teljesen elüt az ólom-accumulatorokétól. Míg az ólomaccumulatorokat az öntött ólomrészecskéken, addig a vas-nikkel accumulatorok póluszárait vékony vas, illetőleg nikkel szalagokból összeállított perforált lemezek alkotják.

A gyártás a aktív masszát nagyba foglaló cca három cm széles acél, illetőleg nikkel szalagok előállításával kezdődik. A szalagok egy végetelen orsóról legombolyítva két henger között haladnak el, melyek azt perforálják. A perforált szalag a hornyolt hengerek közé kerül, melyek azt két művelet után vályu alakúra hajtja meg, közben elhalad a brikettelő gép előtt, mely a lágy aktív masszát briketté összepréselve, a vályuba adagolja, majd innen két henger között elhaladva egy második hornyolt szalaggal lefedik és az így elkészített elektródát zárt egységbe préselik össze. E szalagokat egymás mellé helyezve

szükség szerint 5—8 szalagot egy lappá préselik össze aszerint, amint nagyobb vagy kisebb kapacitású accumulatorokat akarnak gyártani. Az így kiperéselt és megfelelően leszárdított elektródákat kezebe is esztik, melyek a kivételéseket is magán hordja. A kész lemezekbe a szigetelő rudak befogadására a lemezek nagyságaszerint egy-három vályut préselnek.

E néhány művelettel készen vannak az elektródák a szerelésre. Az időközben elkészített fémházakba helyezik megfelelő számban felváltva a pozitív és negatív lemezeket és az edényt beforrasztják.

A kész accumulatorok ezután épen úgy, mint az ólomaccumulatorok, a formálóba kerülnek, melyben többször feltöltik és kisütik mielőtt forgatni kezdik.

A teljesen modern felszerelésű gyár két hónap alatt oly mennyiséget képes legyártani, mely Magyarország mai évi szükségletének teljesen megfelel. Így remélhető, hogy rövid időn belül exportálni is tudnak.

Megjelent az Eka 1933. évi rádió-árjegyzéke

Az előttünk fekvő árjegyzék idéglenes jellegű. Eka az időközben előállott árcsökkenések következtében új, ideiglenes árjegyzéket adott ki, addig is, amíg a fázisadó életbe lép, mely csaknem az összes rádió-árakat lényegesen befolyásolni fogja. A fázisadó életbe lépése után természetesen új árjegyzék jelenik meg.

Az árjegyzék áttekinthető módon foglalja magában az összes rádió-cikket az Eka-tól megszerelt körültekintéssel. Az árak bruttó árak, melyekből az engedély levonásba kerül. Utítás a készülék- és a csőárjegyzékben van, ahol az árak mellett fel van tüntetve a lerovandó adó is.

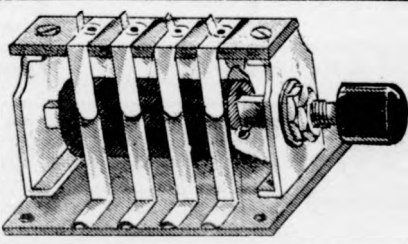
Hullámkapcsoló

Közép-hosszu hullámra, rádió és gyengeáramu célokra.

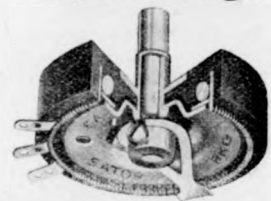
Központi felerősítéssel,
Kapacitás minimális. :: Szállítható
2—8 polussal

Brill vezérképviseletek,

V., Báthory-u. 5. Tel.: 293-06

Ujdonság

SATOR potenciométerek, teljesen új konstrukció, védett bakel házban, logaritmusos, vagy lineáris szabályozással, minden ellenállásban és terhelhetőségre, kapcsolós és a nélkül.

Joh. Kremenetzky A. G. Wien, vezérképviselet

Fuchs Róbert, okl. gmérrn., Budapest, IV. Irányi-u, 13. Tel. 8-62-49.

A fogyasztási adó forgalmi adója

Olvastam, kedves Szerkesztő ur, a »Kivánságaink« című cikket, mely röviden összefoglalja azokat az érveket, ami a kincstár szempontjából indokolta tennék az izzólámpa-adórendelet visszavonását, vagy legalább is az enyhítését. De kérдем, kedves szerkesztő ur, muszáj nekünk annyira objektíveknek lennünk, hogy csak a kincstár fejét fájlaljuk. Szabadjon egyszer subjektíveknek lennünk és bevallanunk, hogy nekünk első-sorban a saját fejünk fáj.

Hogy csak az izzólámpa-adónál maradjunk és el ne kalandozzunk arra a a száz meg száz más dologra, amik fejfájásainkat előidéztek: láttuk az eddigi adatokból, hogy az adó életbeléptetésének első következménye a forgalom lecsökkentése, tehát magának az adóalapnak a lényeges lecsökkenése. De ez nemcsak azt jelenti, hogy a kincstár nem kapja meg azt a többletet, amire számít, hanem azt is, hogy mi, kereskedők, sem érjük el azt a jövedelmet, amit sok viszontagság és nehézség árán eddig elértünk.

De menjünk még egy lépéssel tovább és lássuk meg azt is, hogy nemcsak a forgalomcsökkenésből előállott jövedelemcsökkenés sújt bennünket. Van ennek a rendeletnek egy másik, ránk nézve igen szomorú hatása is.

Kimutattam a multkor, hogy a kartellizáción a kiskereskedő átlagos haszna 12%. Ha a vételárát 100%-nak, a hasznát 12%-nak vesszük, akkor az adórendelet életbelépte óta így alakul a kép:

vételár	100
átlagos adó	40
adó után forgalmi adó	1.2
<i>beszerzési ár</i>	141.2
ezzel szemben az eladási ár	112
adó	40

összesen: 152

Az eddig is nagyon silány 12%-os haszon lecsökkent 7.8%-ra, ami

35%-os eséltsézésnek felel meg!

Es hogy a kiskereskedő ezt a 35%-kal csökkent hasznát elérje, ahhoz az szükséges, hogy az eddiginél

41.2%-kal többet investáljon

üzletébe. Van a kiskereskedőnek 41%-kal több investálási valója? Nincs. A következmény: nem tud investálni, nem keres, nem tud a kötelezettségeinek eleget tenni.

De van ennek a rendeletnek egy másik kinövése is, amiről még nem esett szó. T. i. által, hogy a fogyasztási adó összege után a forgalmi

adót is meg kell fizetni, a következő helyzet adódik: 3% forgalmi adót fizet

először a gyár	3%
másodszor a nagykereskedő	3%
harmadszor a kiskereskedő	3%
<i>ez összesen</i>	9%

Ebből egyedül a gyár tud egyszer 3%-ot áthárítani, a másik 6% átháríthatatlan teher megoszlik a nagykereskedő és a kiskereskedő között, de a kincstár jövedelme további 9%-kal emelkedik.

Szörnyű sóhaj tör fel az emberből, ha belemerül ebbe a számtanba és arra gondol: hová fog ez vezetni? Nem látják azok, akik ezt csinálják, hogy egy szörnyű ingoványba kergetnek és minél jobban kapálóznak, annál jobban belemerülünk, ami végül minket is, őket is egészen el fog nyelni? Kartársi üdvözléssel:

Fischer Hugó.

Nyílt levél

a Műgyetemi Rádió-Clubhoz

Kedves Barátaim!

Hazánkban a rádiótechnikai ipar és kereskedelem elérte már azt a nivót, mely becsületére válnék bármely közép-európai államnak. Büszkén láthatjuk, hogy gyáraink messze Nyugatra is nagy tételeket exportálnak a versenyképes jó árukból.

Égyben azonban — a rövidhullámu technikában — lassubb ez a haladás. De ez érthető is, mert hiszen nincs is hazai adó, amelyen az előtanulmányokat lefolytathatná a nagy közönség.

A Műgyetemi Rádió Club áldozatos munkával megkezdte, de az összel abbahagyta a rendszeres adásokat, az i igen jót tett a magyar rövidhullámu ügynek. Kérlek Benneteket, folytassátok rendszeres délelőtti adásaitokat, hogy a magyar kereskedő bemutat-hassa üzembiztosan az eladni szándékoltt vevőkészüléket, ne legyen ráutalva a bizonytalan és szeszélyesen jó külföldi DX. vételére.

A magyar rádió- és gramofoncégek legnagyobb készséggel adnak lemezanyagot a kísérleti adásokhoz és annak idején, ha ennek az áldozatos, uttörő munkának gyümölcsai megérnek, a magyar rádiókereskedő nem lesz hálátlan a Műgyetemi Rádió Club ezen fáradozásáért.

Kéréseimet nagyrabcsült figyelemtekbe ajánlvá, maradok klubtársi üdvözléssel

Zelenka László

MAROSI PÁL

Budapest, V., Zoltán-u. 6.

Telefon: 147—72.

Bakelit

szerelési anyagok netto árai

Nagyobb vételnél árengedmény.

Dugó villás lapos	—16
„ „ peremes	—25
„ „ kétrészes	—42
„ „ 2 leág. T.	—39
„ „ 3 „ T.	—43
„ „ 3 „ T. massziv	—62
Konnektor alj, barna b. n.	—30
„ „ fehér b. n.	—50
„ „ súly. barna o belső	1.34
„ „ „ fehér o „	1.54
„ „ „ barna □ „	1.40
„ „ „ fehér □ „	1.60
Kapcsoló forgócs. barna	—80
„ „ „ súly. o „	1.34
„ „ „ „ □ „	1.40
„ „ „ fehér „	—98
„ „ „ súly. o „	1.54
„ „ „ „ □ „	1.60
„ „ „ tumbler barna	1.—
„ „ „ súly. □ „	1.40
„ „ „ fehér „	1.15
„ „ „ súly. □ „	1.80

Kétáramkörü és alternatív kivitelért 10% felárat számítok.

Foglalat k.-nélk.	—48
„ fali egyes k.-nélk.	—58
„ „ ferde k.-nélk.	—64
„ „ menyezettel csinos kiv.	1.30
„ 2 leágazással (ventilator)	—85
Ernyőtartó zart kiv. 60 mm Ø	—40
„ foglalatra 60 mm Ø	—40
„ 80 mm Ø	—48
Körtekapszoló barna és szines	—47
„ fehér	—54
Függő konnektor lapos	—29
„ peremes	—23
Vasaló érintkező 2-es rugós	—53
„ „ 2-es hüvelyes	—56
„ „ 1-es rugós	—28
Csengőreduktor 110 V-ra	2.50
„ 220 V-ra	2.70
„ bejáratí nyomó	—75
„ kapu nyomó 60 mm Ø	1.65
„ fali nyomó súly. barna o belső	1.34
„ „ „ fehér o „	1.54
„ „ „ barna □ „	1.40
„ „ „ fehér □ „	1.60
„ „ „ rózsa „ barna o „	—74
„ „ „ fehér o „	—94
„ „ „ barna □ „	—80
„ „ „ fehér □ „	1.—
Antenna kikapcsoló	—45

Gramofonszemle

Több tagtársunk felszólítására jelen számunkban Gramofonszemlét nyitunk, melynek keretében foglalkozni kívánunk: a gramofonkeredelem aktuális kérdéseivel ugyanolyan szellemben, mint azt eddig is az elektromos és a rádiókereskedelem kérdéseivel tettük.

A Magyar Gramofonkereskedők Országos Egyesülete elnökségével történt megállapodásunk értelmében a jövőben az Egyesület összes tagjainak lapunkat díjmentesen megküldjük. Kérjük az olvasóinkat kísérleik figyelemmel lapunkat, amennyiben kívánságaik vannak velünk szemben — tudassák velünk azokat. Szerkesztőségünk a lapot olyan szellemben öhajítja tovább vezetni, mint azt az érdeklők kívánják.

Gramofonműsorok a Studióból

Egy fővárosi délutáni lap megtámadta az elmúlt napokban a gramofongyárakat, irván, hogy egyhangu lemezműsört küldenek be a Studióba.

Vizsgáljuk meg, hogy e támadás igazságos volt-e. A lemezeket a gramofongyárak küldik be és azokat a műsor szempontjából a zeneanács bírálja felül. Amennyiben tehát a gramofongyárak és vezérképviseletek hibásak — épen olyan hibás a Studió zeneanácsa is, mely tulajdonképen felelős a műsórért.

De vizsgáljuk meg a műsor kérdését a vezérképviseletek szempontjából. Itt nem kell tekintettel lennünk a hazai gyárakra, mivel azoknak természetesen teljes repertoárjuk raktáron van. Amennyiben a vezérképviselet változatos műsört akar a Studióba küldeni, igen gyakran kénytelen külön erre a célra olyan lemezeket is behoztatni, amelyeket különben nem tart kelendőnek és így nem óajt rák á on tartani. Nagyon jól ismerjük a lemezákat, így tudjuk, minden vezérképviselet nagyon alaposan átgondolja lemezen-delését.

A vezérképviseletnek tehát külön költségei vannak a Studióban tartott gramofonhangve sonyekkel kapcsolatban. De milyen ellenszolgáltatást kap érte? A Studió a lemezeket nem veszi meg, használati díjat érte nem fizet. Ellenszolgáltatás csupán az a remény, hogy a fogyasztó közönség meghallgatván a lemezt, talán keresni is

fogja. A vezérképviseletnek tehát más szempontja a gramofonműsor összeállításánál nem lehet — mint a közönség vásárlási kedvét felbuzdítani. Az a vezérképviselet állítja jól össze lemezműsörét, melynek lemezeit a közönség a Studióban történt lejátszás után keresi.

Más szempontot, hacsak saját kárára nem akar dolgozni a vezérképviselet, nem vehet tekintetbe.

Megállapodtak a gramofon-vezérképviseletek és gyárak a Studióval.

A Studió és a His Master's Voice-Columbia között támadt differenciák miatt hosszabb ideig H. M. V. és Columbia lemezeket a Studió nem közvetített.

Az időközben felvett tárgyalások végre eredményre vezettek, e hóban már több ízben volt alkalmunk ismételtlen hallgatni a Studió keresztlát a konzern lemezeit. A megállapodás lényege az, hogy maximálták a Studióban közvetítésre kerülő lemezek adás idejét; a lemezeket beküldő cég nevét nem, hanem csak a gyártó céget nevezik meg; amennyiben egy márkából egymás után több lemezt közvetítenek, akkor csak minden ötödik lemez után ismétlik meg a lemez márkát, amennyiben pedig a márkák változnak, úgy minden egyes lemez előtt bemondják a márkát.

E megállapodás értelmében a sokak számára ismert gramofonhangversenyek megszűnnek.

Hogyan készül a gramofonlemez

A gramofonlemez gyártását ismertetni akartuk olvasóinkkal e végéből látogatást tettünk Székely Pál mérnök Szabadság-téri üzemében, ahol a Kristály, Mercur és Wuba lemezeket gyártják. Székely mérnök kalauzolt végig bennünket a legapróbb részletekig ismertette a lemezgyártás mai legmodernebb módszerét.

Az eredeti felvételektől galvanoplasztikai uton, a sokszorosítás céljára matricák készülnek, melyek 50–60 tonna nyomásra berendezett hidraulikus presse kerül. A presse — a lemez mindkét oldalát egyszerre kipereselő — egyszerre két matricát helyeznek, melyek alatt, illetőleg fölött egy csőrendszer van elhelyezve. E csőrendszer célja az, hogy a presse alatt forró vizet vezetve rajta keresz-

tül, a masszát melegben tartsa, majd a presseles megtörténte után hideg víz árammal még a presseben lehűtse, nehogy a hűlés alatt alakját megváltoztathassa.

A nyers lemezt előmelegítik, kb. 100 C⁰ hőmérsékletre, a lemez ekkor egészen lágy. E lágy lemezt a matricák közé helyezve a pressefókat 25 cm-es lemezek készítése esetén 50 tonna nyomással összpreselelik, majd pár másodperc után kihűtve kiemelik a kész lemezt. Utómunkálat csupán a lemezek széleinek lecsiszolása.

A „Rotand 9 mesterkapcsolás” megjelent!

A legmodernebb bevált kapcsolások. Ezt és kék, 16 oldalas arjegyzékpótlást, kérje minden viszonteladó saját érdekében.

Saját gyártmányu fadóboxokban újabb kitűnő típusokat hoztam forgalomba!

ROTAND 4p. Aranyhangszórószerkezet, a tökéletes hangszórmegoldás!

Rotand hangfrekv. trafó osztott csévével egyszerű erősítést ad 1.96

Rotand Mobil detektor automata, excenter rendszerrel, hatalmas hangu 1.30

Rotand Stabil izléses, kitűnő félfix detektor —78

Rotand Superior pasztilla alakú, vagy finom szemcsés la kristály, tüvel —45

Rextalit válogatott minőségű francia varázskristály tüvel, cell. dobozban —55

Ultra eredeti kültöldi kristály, izléses celluloid dobozban —40

Bon eredeti francia kristály celofán zacskóban —11

Rotand szilít huzalvéges normál P —.32; ugyanaz nagy terhelésre —60

Orion 2x500 cm. la légforgó, kiegyenlítő P 9.40; ugyanaz 3x500 cm. norm. tengellyel 12.50

Standard 3x500 cm. légtorgó kiegyenlítő, **dobskálával, belet állomásnevekkel** 19.20

ROTAND hálózati trafók és fojtók,

ROTAND mikrofaradok és cm. blokkok,

ROTAND hullámkapcsolók,

ROTAND huzalellenállások stb. stb.

ROTAND alkatrészek, minőségáru, olcsó áron!!

ROTTER LORÁND

képviseleti cikkek raktára

VIII. Rákóczi-ut 73. szám.

Telefon: 35-8-22.

Lemez újdonságok

E rovatban állandóan foglalkozni kívánunk új lemezek kritikai ismertetésével. Ezek az ismertetések a művészi szempontok mellett a kereskedelem szempontjait is tekintetbe fogják venni. Nekünk más célunk nem lehet, mint tájékoztatni azt a kereskedőt, akinek még nem volt módjában az új lemezt meghallgatni, annak elhelyezhetőségi lehetőségeiről. Természetesen első néhány számunkban, kellő tapasztalat hiányában nem fogunk teljes mértékben megfelelni, de érzünk magunkban oly erőt és szak tudást, amely megengedi nekünk azt a reményt, hogy igen tisztelt olvasóink igényeit ebben az irányban is teljes megelégedésükre ki fogja elégíteni.

A lemezek kritikáját felkérésünkre *Pintér Alice* zongoraművész nő írja.

Dénes Testv. rt. VI. Teréz-krt 26:

POLYDOR-LEMEZEK.

24.982. *How are you?* (Foxtrott.) Jack Hylton zenekara. A gyorsan népszerűvé lett szám a világhírű zenekar előadásában: igazán nem szorul dicsőretre. A felvétel is kitűnően sikerült, a legnagyobb kelendősekre számíthat. (Angol ének.)

Masquerade. (Angol valcer.) Jack Hylton zenekara. Hangulatos tánczene, szórakoztató muzsikának is megfelelő. (Angol ének.)

25.031. *Komm' ins Märchenland.* (Valcer.) Ilja Livschakoff tánczenekara. Hangulatos, nem hatásvadászó tánc- és szórakoztató lemez, lírikus, finom hangszereléssel. (Német szöveg.)

Ilona. (Tangó.) Paul Godwin tánczenekara. Táncclemez, kellemes ének-szóval. Vonóhangszerek dominálják a számot. Ritmikailag a célnak — a táncnak — teljesen megfelelő. (Német szöveg.)

17.001. *Die Berge? Die sind meine Heimat.* (Valcer.) Ilja Livschakoff tánczenekara. Jellegetes osztrák népzene, tiroli hangulatkép. Lendületes, hangszerelése változatos, ötletes. Nyugatmagyarországon és azok között, akik ezt a zsánert szeretik a maga nemében való értéke folytán sikerre számíthat. (Német szöveg.)

Die Dorfmusik. (Valcer.) Erwin Hartung és kórus Paul Godwin zene-

karával. Stilizált népmulatság egy osztrák faluban, vidám, rendkívül temperamentumos, magával ragadó »Heuriger«-hangulat. A lemez másik oldaláról írottak erre is érvényesek. (Német szöveg.)

24.988. *Schön ist so ein Ringelspiel.* (Foxtrott.) Polydor jazz-zenekar. Kedves, naív hangulatu Prater-jelenet, tetszetős harangjátékkal, kuplé-szerű szöveggel. Igen hatásos, fül-bemésző melódia. (Német szöveg.)

Wien bleibt Wien. (Paso-doble.) Paul Godwin tánczenekara. Tipikus »wianer« valcer, amilyent ugyan már sokat hallhattunk, de mégis mindig szívesen újra felfigyelünk rá. (Német szöveg.)

17.014. *Wenn die Sonne schlafen geht.* (Lullaby of the leaves.) (Slowfox.) Paul Godwin tánczenekara. Az ismert és méltán igen népszerű számnak ebben az előadásában az ének dominál, emellett azonban még a táncritmus is teljes mértékben érvényesül. A felvétel kitűnően sikerült, a legfinomabb nüanszokat is kihozza Mindenkiéneke ajánlható. (Német szöveg.)

Die schwarzer Zigeuner. (Tango.) Paul Godwin tánczenekara. Gigányosan előadott motívummal indul s ezzel a refrénben újra találkozunk — most már tangó ritmusban. A szám ezáltal érdekes zamatot kap. (Német szöveg.)

90.182. *Das Mädchen aus dem goldenen Westen.* (A nyugati leánya.) »Lasset sie glauben.« Puccini. Előadja: Julius Patzak. Ez az ária alkalmat ad a kiváló és gyorsan népszerűvé lett német tenorista kitűnő kvalitásainak érvényre juttatására. A berlini Staatsoper zenekara jó híréhez méltóan oldja meg a kísérletet. A felvétel nemcsak a programszám megválasztása, hanem lemezttechnikai szempontból is kitűnően sikerült.

La bohème. (A bohémek.) »Wie eiskalt ist dies Händchen.« Puccini. Az előbb mondottakon kívül közis-

FERRO STELLA
RÁDIO ÉS VILLAMOSSÁGI CÍKKEKET
GYÁRTJA: BÓRÓS GYÜLA
UJPEST, VÖRÖSMARTY U. 45.
KÉRJEN KATALÓGUS T

mertsége és népszerűsége révén nagy sikerre számíthat.

24.817. *They All Start Whistling »Mary«.* (Die Spatzen pfeifen's von den Dächern.) (Foxtrott.) Jack Hylton tánczenekara. Patlogó ritmus, elsőrangú előadás. Hangszerelése rendkívül ötletes, füttyszó, ének, saxofon és más fuvóhangszerek váltakozva hozzák a témát. Jó táncclemez; sikerre számíthat. (Angol szöveg.)

Happy-ou Lucky You (Mit dir kam das Glück) (Foxtrott.) Jack Hylton tánczenekara.

A darab inkább ritmusra van építve, mint melódiára, ezért első sorban táncclemezek alkalmas. Az előadás, igen jó. (Angol szöveg.)

25.011. *Una Furtiva Lagrime.* Románia aus der Oper »Eliser d'Amore«. Donizetti. Énekl Julius Patzak.

A kiváló lírai-tenor melegen szárnyaló hangja szépen érvényesül ebben a műben. Finoman, nem külső hatásokra törekvően oldja meg feladatát, ami a románia intenciójának legjobban megfelel. Inkább zeneértőknek ajánlom.

La Danza. Rossini. Énekl Julius Patzak. Muzikálisan, kitűnő énekttechnikával előadott mű, amely azonban szintén főleg zeneértők számára élvezetes.

Fűtőtechnikai Üzem

Fűtőtestek rajz szerint is: vasaló, főző, resó, kályha, elektroorvosi, laboratóriumi stb. célokra. Kivánt hőfok és feszültség megadandó.

WACHTEL EMIL
Budapest, II., Corvin-tér 6.

Telefon 577-75.

Javításokért elküldök!

Postai kettős

bejelentőlapok postai szétküldésével **50 darabonként 1 pengő.**

Bemutató piros cédulák

A bemutatási díja 48 óra 3 pengő, minden további 24 óra 2 pengő stb. felirással **100 darabonként 30 fillér.**

Az ellenérték postabélyegekből kifizendő be az irodába.

Wattó rádió

Budapest

VIII. Népszínház-u. 21.

Dinamikus hangszórók, permanens dinamikus, hálózati transzformátorok, fojtó tekercsek, villanygramofonok egyen- és váltóáramra, huzal ellenállások a legolcsóbban beszerezhetők.

Brunswick lemezek.

A 9.251. *Love, Jon Funny Thing!* (Liebe ist oft sonderbar.) (Fox-trot.) Guy Lombardo and His Royal Canadians.

Lüktető ritmusú fox-trot, jól előadott angol szövegű refrénnel. Tánclemezek nagyon megfelel.

Too Many Tears. (Warum so viele Tränen?) Ötletes, groteszk, meglepően fordulatú hangszerelésű tipikus angol jazz a legjavából. Szép az ének-szó is. (Angol szöveg.)

A 9.317. *Charlie Two-Step.* Wenn der Charlie Two-step tanzt. Érdekes vocal trio, jóízű humoros előadásban, zenekar kísérettel. (Angol szöveg.)

Old Jazoo. The Boswell Sisters. Az előbb mondottak érvényesek erre a lemezre is. A vocal triót gitár kíséret festi alá.

9.258. *Lullaby Of The Leaves.* Enric Madriguera és zenekara. Az előadás a megszokottnál gyorsabb tempójú.

Hangszerelése változatos. Az egyes hangszerek és a vocal chorus meglepetésszerű felcsillanása könnyed humorral ad a darabnak. A legjobb angol tánclemezek közé tartozik. (Angol szöveg.)

Good-by Blues. (Lebt wohl ihr Sor-

gen.) Enric Madriguera és zenekara. Jellegzetes serieuse angol jazz, jó előadásban. Tánc és szórakoztató lemezek egyaránt alkalmas. (Angol szöveg.)

Székelly Pál, V. Szabadság-tér 15:*Kristály lemezek.*

3.331. Die Dorfmusik. Rolf Walter zenekara. Falusi hangulatkép, friss, vidám, speciális osztrák népzene. Szép hangú énekes szólaltatja meg a refrént. (Ugyanezen a lemezen: »Kommu auf die Schaukel, Luise« keringő a Liliomból. Eppen olyan kedves, mint az előbbi. (Német szöveg.)

Du bist in meinem Leben die erste Sensation. (Tangó.) *1000 Worte Liebe.* (Tangó.) Előadja Oscar Joost és zenekara. Német ízű tangók, finoman előadva. Tánclemezek elég jó.

19.408. *Nem lehet azt parancsolni senkinek.* Dal. Dr. Sándor—Szenes. A közmert magyar műdal Laurisn Lajos, a kiváló fiatal operaénekes magával ragadó előadásában. Nem csak azok számára ajánlható, akik a magyar dalokat kedvelik, hanem művészi szempontból is értéket jelent.

Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarországon. Dal. Vince—Kulinyi. Éneklő Laurisn Lajos. Ez a méltán népszerű, hangulatos darab elsőrangú előadóra

talált Laurisnban, aki nemcsak a darab minden értékét hozza ki maradéktalanul, hanem zsenialitásával a régi magyar időkhöz visszavitt korszerűségét is érzékeltetni tudja.

4.079—84. *Say It Isn't So.* (Fox-trot.) Játsza Jack Payne és zenekara.

A zenekar játéka helyenként inkább színben, mint ritmusban ellaposodik. Mint tánclemez jól megállja a helyét. (Angol szöveg.)

Love is The Sweetest Thing. (Fox-trot.) Finom, lassabb tempójú fox-trot, jó énekszólóval, amit a zenekar diszkrétan fest alá. A jazz hangszerek majdnem mindegyikével külön is találkozunk. A darab csendes, becsőséges hangulatot teremt. (Angol szöveg.)

Kiadja:

A Rádió-Villamossági Kereskedők és Kisiparosok Országos Egyesülete.

Felölös szerkesztő és kiadó: **Bíró Károly**

Breuer Hugó
textil bakelit anyagok

„Ganz“ gyártmányu

PABIT csövek és
lemezek

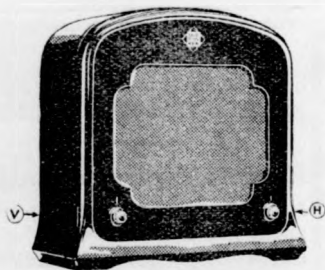
csesngó reaktorok

Bp., VII. Hefnad-u. 30. Tel. 35-2-97

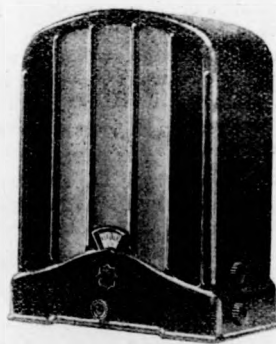
Megelégedett vevőt

csak tiszta hangú készülékek eladásával
szerezhet.

A
REKORD
és a
DIADAL

kristálytiszta hangját egy készülék
sem mulja felül.

TELEFUNKEN

GYÁRTJA SIEMENS & HALSKE R. T. MAGYARORSZÁGI GYÁRA

Budapest, VI., Nagymező-ucca 4. szám.